

ве забезпечення реалізації та захисту» (2007 у співавторстві), «Державне управління: європейські стандарти, досвід та адміністративне право» (2008, у співавторстві), «Принцип верховенства права у діяльності держави та в адміністративному праві» (2008, у співавторстві), та ін.

В. Б. Авер'янов брав активну участь у законотворчій та науково-громадській роботі. У 1995—1996 рр. він входив до Робочої групи комісії з розробки проекту Конституції України, був заступником керівника Робочої групи з розробки Концепції реформи адміністративного права України та підготовки проекту Адміністративного кодексу України, брав участь у підготовці проектів законів «Про державну службу», «Про Кабінет Міністрів України», «Про міністерства та інші центральні органи виконавчої влади», Кодексу основних правил поведінки державного службовця, Адміністративно-процедурного кодексу. Був науковим консультантом Верховної Ради України та інших органів державної влади, членом Координаційної ради з питань державної служби при Президентові України, Національної комісії зі зміцнення демократії та утвердження верховенства права, Національної ради з розвитку державного управління і місцевого самоврядування, науково-дорадчої ради Міністерства юстиції України, наукової ради Головного управління

державної служби України, науково-консультаційних рад Верховного Суду України та Вищого адміністративного суду України, правління Фонду сприяння місцевому самоврядуванню України, заступником голови Співки юристів України та ін.

Протягом багатьох років В. Б. Авер'янов був членом спеціалізованої вченої ради Д 41.086.01 в Одеській національній юридичній академії і членом редакційної колегії журналу «Юридичний вісник» (м. Одеса).

Наукова і громадська діяльність В. Б. Авер'янова відзначена присвоєнням йому почесного звання «Заслужений юрист України», нагородженням його орденом «За заслуги» III (1996), II (2006) та I (2009) ступенів, Почесною грамотою та Подякою Кабінету Міністрів України (1999, 2000), Почесною грамотою Верховної Ради України (2004).

Життя Вадима Борисовича Авер'янова — яскравий приклад самовідданого служіння інтересам Вітчизни, захисту прав і свобод людини і громадянина, відданості юридичній науці, доброзичливого ставлення до людей.

Мудрий наставник, принциповий керівник, талановитий вчений, чудовий організатор, людина, яка любила життя в усіх його проявах, — таким назавжди залишиться Вадим Борисович в пам'яті друзів, колег, послідовників і учнів.

ПАМ'ЯТІ МАРКА ЮХИМОВИЧА ЧЕРКЕСА

26 листопада 2010 року пішов з життя завідувач кафедри міжнародного права та міжнародних відносин Національного університету «Одеська юридична академія» кандидат юридичних наук, професор, заслужений юрист України Марко Юхимович ЧЕРКЕС — Інтелігент із великої букви, людина енциклопедичної освіти, професор у дусі вітчизняних традицій.

Марко Юхимович Черкес народився 24 листопада 1930 р. у м. Одесі.

М. Ю. Черкес зв'язав своє життя з юриспруденцією у 1948 р., коли вступив до юридичного факультету Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова. Після закінчення навчання у 1953 р. він більше двадцяти п'яти років займався адвокатською практикою. Саме в адвокатурі визначилися наукові

інтереси і уподобання М. Ю. Черкеса. Вони визначили тему його кандидатської дисертації «Контрольная деятельность представительных органов государственной власти Польской Народной Республики», що була захищена у 1973 р.

До 1979 р. працював в адвокатурі Дніпропетровської, а потім Одеської колегії адвокатів.

Педагогічний стаж Марка Юхимовича Черкеса становить понад п'ятдесят років і пов'язаний спочатку з юридичним факультетом та з Юридичним інститутом ОДУ ім. І. І. Мечникова, а потім з Одеською національною юридичною академією (нині – Національний університет «Одеська юридична академія»).

З березня 1979 р. М. Ю. Черкес викладає на юридичному факультеті Одеського державного університету ім. І. І. Мечникова (факультет реорганізовано в Юридичний інститут, а згодом – в Одеську національну юридичну академію). З січня 1998 р. працює на посаді завідувача кафедри міжнародного права та міжнародних відносин Одеської національної юридичної академії.

У 1981 р. йому присвоєно вчене звання доцента.

У 1997 р. М. Ю. Черкес був нагороджений знаком Міністерства освіти України «Відмінник освіти».

У 2001 р. йому присвоєно почесне звання «Заслужений юрист України».

М. Ю. Черкесу вдалося за нетривалий період, з моменту утворення кафедри, відтворити наукову школу міжнародного права в Одеській національній юридичній академії. Під його керівництвом виконані і захищені кандидатські дисертації з міжнародного права і міжнародного приватного права С. Т. С. Амджадом, Т. С. Ківаловою, Т. Р. Коротким, А. В. Смітюхом, Н. О. Якубовською, Р. О. Герасимовим, Л. Д. Романадзе, Н. В. Дрьоміною, В. Х. Ярмакі. Доцент Н. А. Зелінська захистила докторську дисертацію з міжнародного права.

У рамках науково-дослідної роботи кафедрою підготовлено і видано декілька монографій, серед яких монографія

М. Ю. Черкеса «Правовое регулирование деятельности в Интернете» (2002).

Для забезпечення навчального процесу в академії з дисциплін міжнародно-правового циклу під керівництвом М. Ю. Черкеса розроблені і читаються викладачами кафедри такі навчальні курси, як «Міжнародне гуманітарне право», «Міжнародне приватне право», «Міжнародне кримінальне право», «Дипломатичний протокол та етикет» та ін.

Напрямки наукової діяльності М. Ю. Черкеса – міжнародне публічне, міжнародне приватне право, міжнародне гуманітарне право, державне право зарубіжних країн, державне право України, розробка питань діяльності Конституційного Суду України, деяких проблем правотворчості. Вчений брав участь у розробці Регламенту Верховної Ради України.

На кафедрі, що очолював М. Ю. Черкес, розробляється загальнокафедральна тема, націлена на захист інтересів України міжнародно-правовими засобами. Члени кафедри беруть активну участь в обговоренні проблем міжнародного права на різних конференціях та симпозиумах, а також у розгляді складних проблем взаємовідносин з іншими, зокрема з сусідніми державами. Так, М. Ю. Черкес брав участь в обговоренні проблем розмежування континентального шельфу між Україною та Румунією в районі о. Зміїний у зв'язку з підписанням договору між цими країнами.

Як викладача його відрізняє нестандартна творча манера подання лекційного матеріалу, прагнення до його постійного оновлення. За цей час М. Ю. Черкес викладав різні дисципліни, що підкреслює його енциклопедичність. Це «Державне право зарубіжних країн», «Міжнародне право», «Міжнародне приватне право», «Теорія та історія міжнародних відносин», «Міжнародні контракти», «Міжнародний договір у системі внутрішньодержавного права України», «Міжнародні відносини великих держав Новітнього часу», «Етика адвокатської діяльності».

М. Ю. Черкес підготував перший в Україні навчальний посібник з міжна-

